

ցՍիւնաց[ւոց]¹ աշխարհն: 299 Կոչի անդ գաւառ մի՝ Ոսկի, եւ գաւառ մի՝ Արծաթի: 300 Եւ ի թագաւորանիստ նոցա լինի կորանգ, ս[36ա]ւ² եւ պապկաս սպիտակն³, եւ աքաղաղս փետրամուրուս: 301 Եւ երկու⁴ գաւառք այլ են, զոր կոչեն Ոսկի եւ Արծաթի, եւ մի՝ Պղնձի գաւառ: 302 Եւ լինին եւ փե[ւ]ղք⁵ եւ վագերք [եւ կորեանք, եւ վիշապ]⁶, զոր ասեն՝ դիւթութեամբ հնազանդեն ի լուծ, որ երազ են որպէս հողմածինս: 303 Լինի պպել⁷ եւ ոռոմտոց⁸, որ է բո[ւ]յաճառս, ախիրիբոյե[ւ]կ⁹, գողիբոյե[ւ]կ, ագո[ւ]յիբոյեակ¹⁰, կասիմոն, դ[ո]ւաղակ¹¹, շահաւոր մարգակոշակ¹², հա-

լ[ո]ւա[ւ]յ¹³, փաղանգմուշկ¹⁴, կափուր, ճանդան, նա[ւ]յիբոյեակ¹⁵, եւ բազում դեղք եւ բաժարք¹⁶: 304 Եւ մկունք, որ կոչին բէշմո[ւ]շկ¹⁷, որ յաղագս բիշ մահացու արմատ ուտելոյ՝ լինի անդեղեայք, եւ մեծ մրջմունք՝ ուր ոսկի փոշիքն լինին: 305 Լինի անդ գազան՝ [նման առիւծու, բայց կնճիթն սուր եւ երկայն, եւ կորկորդիլ գազան, որ է մեծ գազան]¹⁸ շաւարշան¹⁹, որ լեզուան զփե[ւ]ղ²⁰ սպանանէ, եւ բառնա[ւ]յ ի ճանկն, զոր յողինն ունի, եւ գնա[ւ]յ, զորոյ²¹ զգոչին լսեն ամենայն չորքոտանիք եւ արիւն մզեն: 306 Լինի եւ միեղջերու եւ գա[ւ]յ պասկուճ ի Սիւնաց[ւոցն]²² անդ, զոր բեռամբ սայլի եւ երկաթեղէն գառագղիւ սպանանեն: 307 Եւ զվ[ա]րդէ²³ ասեն, թէ վազէ ի պասկուճն, եւ առ ի չժուժալն՝ անկանին երկոքեանն²⁴ ի ծովն եւ հեղձնուն: 308 Եւ ասեն՝ անդ վայրէնի²⁵ ազգ մարդկան՝ կաշիացեալ խարատեալ²⁶, որ նետիւ²⁷ [36բ] ոչ

- 1 VS ցՍիւնացոց փիս ցՍիւնաց[ւոց] (վեր.՝ ըստ այլոց, տե՛ս նախ. Բ.30, Գ.54, Ե.324)
- 2 S կորանգաս փիս կորանգ, սա (V. Սուրբեանի ծանոթագրութիւնն է. «Այսինքն՝ ագռաք»)
- 3 S սպիտակ փիս սպիտակն (V)
- 4 V բ
- 5 VS փեղք փիս փե[ւ]ղք (վեր.՝ ըստ մատուցի՝ նախ. Դ.34՝ «գփիղ». փեղք է նաեւ նախ. Դ.40, Ե.305)
- 6 VS չիք եւ կորեանք, եւ վիշապ (վեր.՝ ըստ համառոտի, տե՛ս նախ. Ե.293-ի ծմբ.)
- 7 Գրիշը երկու պ-երի միջեւ ինչ-որ տառ է մաքրել (գուցէ եւ՝ դ-ն). համառոտում պղպեղ եւ պղպիղ է
- 8 Գրիշը մատուցի և-իմ կիպ գրել է ոռ, ապա մաքրել՝ թերեւս, անծանօթ ոռոմտոց-ը բաժան գրելու համար. համառոտում սնգրուիղ, սնգրուէղ է, որը V-ում ստորել է. Սուրբեանի իրաւացի ծմբ.-ն է՝ «Խանգարեալ երեւիբառոյ, իսկ առաջինն՝ պղպեղ»
- 9 VS բուճառս, ախիրիբոյեակ փիս բույաճառս, ախիրիբոյեակ (վեր., համառոտում առաջինը՝ բովիճապ (DPv), բովոճապ (AE) եւ բովաճառք (v՝) ձեւերով է (ըստ ՀԱԲ, Ա, էջ 474՝ = «խնկեղէն»). երկրորդի եւ յաջորդի ե[ւ]կ-ն՝ ըստ յաջորդների (պիլ. bōyāk = «անուշահոտ»). համառոտը դրանք տալիս է հիրիբոյակ, գողիբոյակ կամ հրբոյակ, գազերբոյակ ձեւերով)
- 10 VS ագուիբոյեակ [ս տառի վրայ գրչի դրած ուղղման կայծակնաձեւ նշանով] փիս ագո[ւ]իբոյեակ (վեր.՝ համադրելով համառոտի հետ, ուր գոյիբոյակ կամ գոյիբոյակ է. տե՛ս բոլորագիր ո → ս)
- 11 V դաղակ, S դրաղակ փիս դ[ո]ւաղակ (վեր. (ըստ Աճառեանի, ՀԱԲ, Ա, էջ 583՝ = «մի տեսակ խնկեղէն»). համառոտում գովաղակ կամ գովողակ է. տե՛ս բոլորագիր դ → գ)
- 12 VS շահաւորասր, քակողակ փիս շահաւոր մարգակոշակ (վեր.՝ համադրելով համառոտի տարբերակները՝ շահաւորասր, դարիշակ կամ շահաւոր, մարգաշիդա. տե՛ս ուշ երկաթագիր Մ → Ս, բարբառային Գ → Ք եւ բոլորագիր շ → ղ)

- 13 VS հալա փիս հալ[ո]ւալ (վեր.՝ ըստ յաջորդի, տե՛ս նախ. Ե.312. համառոտում հալուէ է)
- 14 S փաղանգամուշկ փիս փաղանգմուշկ (V. համառոտում փաղանգամուշկ է, յաջորդը՝ քափուր)
- 15 V մախիբոյեակ փիս մախիբոյեակ (վեր. Սուրբեանի. համառոտում մախիբոյակ եւ մախիբոյակ է)
- 16 Գուցէ, վերականգնել է բուժարք փիսն. բաժարք (համառոտում «դեղք բժշկականք» է)
- 17 VS բէշմաշկ փիս բէշմո[ւ]շկ (վեր., հմմտ. մախորդի՝ փաղանգմուշկ, եւ ստորել՝ մոլշկերէ)
- 18 VS չիք մման առիւծու ... գազան (2 տող) (վեր.՝ ըստ համառոտի, տե՛ս նախ. 293-ի ծմբ., հմմտ. գազան ... գազան)
- 19 Տողից («ուր ոսկի ... գազան շաւար/շան») աջ լուսանցքում նկարուած է ծանօթ ոլորագարդը
- 20 VS գփեղ փիս գփե[ւ]ղ (վեր.՝ ըստ մատուցի՝ նախ. Դ.34՝ «գփիղ». փեղ է նաեւ նախ. Դ.40, Ե.302)
- 21 V գորո, S գորոց փիս գորո[ւ] (վեր.)
- 22 VS ցՍիւնացոցն փիս ցՍիւնաց[ւոցն] (վեր.՝ ըստ այլոց, տե՛ս նախ. Բ.30, Գ.54, Ե.324)
- 23 V գփգրէ, S գփագրէ փիս գվ[ա]գրէ (վեր., տե՛ս բոլորագիր փգրէ → վագրէ)
- 24 V երքոքեանն փիս երկոքեանն (վեր. Սուրբեանի. տե՛ս բանաւոր ...կոք → ...քոք)
- 25 V վայրայնի [այ-ի վրայ գրչի դրած կայծակնաձեւ նշանով] փիս վայրեանի (վեր. Սուրբեանի)
- 26 S խարատեալ փիս խարատեալ (V)
- 27 V նեղիւ [դ-ի վրայ գրչի դրած ուղղման կայծակնաձեւ նշանով] փիս նետիւ (վեր. Սուրբեանի)